

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor
Veiligheid en Justitie

datum 24 mei 2016

Betreffende wetsvoorstel:

34356 (R2064)

Wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap in verband met het intrekken van het Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 24 mei 2016 aangenomen door de Tweede Kamer. PvdA, Houwers, 50PLUS, Van Vliet, VVD, SGP, CDA, Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV stemden voor.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Artikel I, onderdeel B

29 (Gesthuizen c.s.) dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar

Met de voorgestelde wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap in het verband met het intrekken van het Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid kan de nationaliteit van iedereen die zich vrijwillig in vreemde krijgsmacht begeeft van een staat die betrokken is bij gevechtshandelingen tegen het Koninkrijk of een bondgenootschap waar het Koninkrijk lid van is, of die zich buiten het Koninkrijk bevindt en zich heeft aangesloten bij een organisatie die is geplaatst op een lijst van organisaties die deelnemen aan een nationaal of internationaal gewapend conflict en een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid, door de Minister worden ingetrokken. Er wordt bij deze voorgestelde vergaande mogelijkheid geen onderscheid gemaakt naar meer- of minderjarigheid: de maatregel zal ook tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit van minderjarigen kunnen leiden. In de memorie van toelichting wordt op pagina 9 wel gesteld dat de leeftijd

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 24 mei 2016

blad 2

van een burger wiens nationaliteit op grond van bovenstaande kan worden ontnomen kan worden meegenomen in de belangenafweging door de minister van Veiligheid en Justitie. Dit strookt niet met het stelsel zoals we dat in onze rechtsstaat kennen ten aanzien van de bijzondere positie en bescherming van minderjarigen.

In het strafrecht kunnen kinderen jonger dan 12 jaar überhaupt niet strafrechtelijk vervolgd worden: kinderen tussen de 12 en 18 jaar vallen onder het jeugdstrafrecht, waarbij kinderen tussen de 16 en 18 jaar na afweging door een rechter alsnog onder het volwassenenstrafrecht berecht kunnen worden. Ook op tal van andere terreinen gelden andere regels voor minderjarigen dan voor volwassenen. Deze regels zijn anders, omdat kinderen de gevolgen van hun daden niet kunnen overzien en niet handelingsbekwaam worden geacht. Hoe jonger kinderen zijn, des te kwetsbaarder zijn zij, zo redeneert de wetgever. Daarom stellen indieners voor kinderen tot zij de leeftijd van zestien jaar hebben bereikt van deze wet uit te zonderen. Temeer omdat zij van mening zijn dat in ernstige gevallen andere wegen openstaan om te voorkomen dat deze minderjarigen een gevaar voor de Nederlandse samenleving kunnen vormen.

Aangenomen. Voor: SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, de Groep Kuzu/Öztürk, Klein en de ChristenUnie.

Invoeging Artikel IA

Artikel II

14 → **24** (Recourt) waarmee een horizonbepaling in het wetsvoorstel wordt opgenomen

Dit amendement regelt dat de door de regering voorgestelde wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap in verband met het invoeren van de mogelijkheid in het belang van de nationale veiligheid het Nederlandschap in te trekken van een persoon die zich buiten het Koninkrijk bevindt en uit wiens gedragingen blijkt dat hij zich heeft aangesloten bij een organisatie die is geplaatst op een lijst van organisaties die deelnemen aan een nationaal of internationaal gewapend conflict en een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid, vijf jaar na inwerkingtreding wordt teruggedraaid. Alhoewel er geen aanleiding is te veronderstellen dat de dreiging die uitgaat van het terrorisme en het jihadisme in het bijzonder tegen die tijd voorbij zal zijn, geeft de ingrijpende aard van de voorgestelde maatregel aanleiding om te voorzien in een uitdrukkelijke bezinning over de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar.

Aangenomen. Voor: SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, Houwers, de Groep Kuzu/Öztürk, Klein en de ChristenUnie.

Invoeging Artikelen IA en IB

Artikel II

26 (Recourt) over het voorzien in onafhankelijk toezicht op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid

In dit amendement wordt voorzien in onafhankelijk toezicht op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap in het belang van de nationale

datum 24 mei 2016

blad 3

veiligheid op grond van het voorgestelde artikel 14, vierde lid, van de Rijkswet op het Nederlandschap, door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De commissie hoeft geen bindend advies op individueel niveau te geven over de nieuwe bevoegdheid voor de minister van Veiligheid en Justitie om het Nederlandschap te ontnemen. Het toezicht op individuele toepassing is immers bij de bestuursrechter geborgd. De commissie zal wel in zijn algemeenheid rapporteren over de toepassing van deze bevoegdheid door de minister van Veiligheid en Justitie. Daarbij wordt in het bijzonder aandacht geschonken aan de doelmatigheid en proportionaliteit van de genomen maatregelen tot ontneming van het Nederlandschap.

Op deze wijze kan de Kamer zich een beeld vormen over de inzet van deze bevoegdheid. De commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten beschikt op grond van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 reeds over adequate bevoegdheden om dit toezicht te kunnen uitoefenen. Zo kan de commissie onder meer de beschikking krijgen over de stukken die door de minister van Veiligheid en Justitie zijn betrokken bij zijn beslissing tot ontneming van het Nederlandschap.

Dit amendement regelt tot slot dat dit toezicht vijf jaar na inwerkingtreding komt te vervallen.

Aangenomen. Voor: SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, Houwers, de Groep Kuzu/Öztürk, Klein en de ChristenUnie.

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel I

16 (Helder) regelt dat verlies van het Nederlandschap, zoals opgenomen in het voorgestelde derde en vierde lid van artikel 14, niet geschiedt na een besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie op grond van een intrekingsgrond, maar van rechtswege indien een verliesgrond zich voordoet

Dit amendement regelt dat verlies van het Nederlandschap, zoals opgenomen in het voorgestelde derde en vierde lid van artikel 14, niet geschiedt na een besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie op grond van een intrekingsgrond, maar van rechtswege indien een verliesgrond zich voordoet. Voor wat betreft de verliesgrond van rechtswege bij het vrijwillig begeven in vreemde krijgsmacht, betekent dit continuering van de huidige situatie voor meerderjarigen en de introductie van een verliesgrond in plaats van een intrekingsgrond voor minderjarigen. Voor wat betreft de verliesgrond van rechtswege bij het aansluiten bij een organisatie die is geplaatst op een lijst van organisaties die deelnemen aan een nationaal of internationaal gewapend conflict en een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid, betekent dit de introductie van een verliesgrond in plaats van een intrekingsgrond voor zowel meerderjarigen als minderjarigen.

De nationale veiligheid en de spoedeisendheid van de noodzaak van de betreffende maatregel rechtvaardigen verlies van het Nederlandschap van rechtswege. Daarnaast vindt indiener het niet van daadkracht getuigen om op voorhand de wet aan te passen om

datum 24 mei 2016

blad 4

eventuele negatieve EU-jurisprudentie te voorkomen, terwijl het doel van de wet het beschermen van de nationale veiligheid is.

Verworpen. Voor: Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Artikel I, onderdeel B

9 → **13** (Van der Staaij en Tellegen) dat regelt dat de Minister van Veiligheid en Justitie gehouden is tot intrekking van het Nederlanderschap van personen die zich vrijwillig in vreemde krijgsdienst van bepaalde staten begeven of zich vrijwillig bij bepaalde organisaties aansluiten

Ondergetekenden zijn van mening dat personen die in vreemde krijgsdienst treden of zich vrijwillig aansluiten bij een terroristische organisatie er vanuit het oogpunt van maximale preventieve werking verzekerd van moeten zijn dat hun Nederlandse nationaliteit daardoor vervalt. De minister van Veiligheid en Justitie (hierna: de minister) dient daarom niet enkel de bevoegdheid te hebben om de Nederlandse nationaliteit in deze situaties in te trekken, maar dient tot intrekking gehouden te zijn. Uitzondering hierop vormt de situatie waarin strafrechtelijke vervolging door intrekking van het Nederlanderschap op onaanvaardbare wijze zou worden geschaad. De minister beoordeelt in hoeverre de universele rechtsmacht voor de vervolging van strafbare feiten toereikend is en in hoeverre het strafrechtelijk onderzoek door intrekking van het Nederlanderschap op onaanvaardbare wijze zou worden doorkruist.

Het feit dat de minister in geval van vreemde krijgsdienst of aansluiting bij een terroristische organisatie gehouden is het Nederlanderschap in te trekken, doet niets af aan zijn verantwoordelijkheid om te toetsen of aan alle elementen is voldaan. De minister moet bijvoorbeeld vaststellen of sprake is van vrijwilligheid en of daadwerkelijk van aansluiting bij een terroristische organisatie sprake is. Het besluit om het 1 Vervangen in verband met wijziging van de ondertekening.

Nederlanderschap in te trekken kan dus pas na zorgvuldige overweging aan de orde zijn. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid verankert dit amendement overigens expliciet het element van vrijwilligheid bij het aansluiten bij een terroristische organisatie. Hoewel ook het zich in vreemde krijgsdienst begeven het element van vrijwilligheid impliceert, heeft de wetgever bewust de vrije wilsbeschikking van betrokkenen willen benadrukken.

Ondergetekenden vinden dat die overweging gelijkkelijk van toepassing is op het zich aansluiten bij een terroristische organisatie.

Verworpen. Voor: Houwers, 50PLUS, Van Vliet, de VVD, de SGP, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Artikel I, onderdeel B

18 (Bisschop) dat regelt dat de minister van Veiligheid en Justitie het belang van de nationale veiligheid niet betreft bij een besluit tot intrekking van het Nederlanderschap van een persoon die zich heeft aangesloten bij een op de lijst geplaatste (terroristische) organisatie, aangezien het belang van de nationale veiligheid al wordt betrokken bij plaatsing van die organisatie op de lijst

datum 24 mei 2016

blad 5

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de bedreiging voor de nationale veiligheid gegeven is met de aansluiting van Nederlanders bij terroristische organisaties die op een lijst van organisaties staan die een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid. De redactie van het voorstel suggereert echter dat het belang van de nationale veiligheid als afzonderlijk bestanddeel aannemelijk gemaakt moet worden naast de aansluiting bij een terroristische organisatie die op de lijst geplaatst is. Volgens de ondergetekende is die cumulatie onnodig en mogelijk verwarrend. Dit amendement schrapt daarom de dubbele voorwaarde van nationale veiligheid.

Verworpen. Voor : Houwers, Klein, Van Vliet, de VVD, de SGP, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Artikel I, onderdeel B

19 (Van Klaveren) waarmee ook personen die zich bij een terroristische organisatie hebben aangesloten, maar Nederland niet hebben verlaten, het Nederlanderschap kunnen verliezen

Dit amendement regelt in het verlengde van het amendement van de leden Van der Staaij en Tellegen op stuk nummer 12 (Kamerstukken II 2015/16, 34 356, nr. 12), dat de Minister van Veiligheid en Justitie niet enkel het Nederlanderschap kan intrekken ingeval een persoon zich buiten het Koninkrijk bevindt en zich aansluit bij een organisatie die door de Minister van Veiligheid en Justitie op de lijst is geplaatst met organisaties die deelnemen aan een nationaal of internationaal gewapend conflict en een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid, maar ook ingeval een persoon zich binnen het Koninkrijk bevindt en zich bij een dergelijke organisatie aansluit. Met dit amendement wil de indiener bewerkstelligen dat ook personen die zich bij een terroristische organisatie hebben aangesloten, maar Nederland niet hebben (kunnen) verlaten, het Nederlanderschap kunnen verliezen. Er zijn namelijk personen die de terroristische strijd vanuit Nederland voeren, bijvoorbeeld online, middels het verlenen van (financiële) steun of door het voorbereiden van aanslagen. Nu het kabinet met recente wetsvoorstellen probeert het uitreizen te bemoeilijken, zal deze situatie naar verwachting van de indiener in de toekomst vaker voorkomen. Dergelijke personen zijn (juist) op ons grondgebied een groot gevaar voor de nationale veiligheid. Indiener is het dan ook niet eens met het argument van de Minister van Veiligheid en Justitie dat wanneer een betrokken zich binnen de grenzen van het Koninkrijk bevindt een strafrechtelijke vervolging in alle gevallen prevaleert

Verworpen. Voor: SGP, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Artikel I, onderdeel B

8 → 12 (Van der Staaij en Tellegen) dat regelt dat ook personen die zich hebben aangesloten bij een terroristische organisatie en die inmiddels zijn teruggekeerd naar het Koninkrijk het Nederlanderschap verliezen

datum 24 mei 2016

blad 6

Naar de mening van ondergetekenden dienen ook personen die zich hebben aangesloten bij een terroristische organisatie en die inmiddels zijn teruggekeerd naar het Koninkrijk het Nederlandschap te verliezen. Immers, bij het intrekken van het Nederlandschap staan de verrichte handelingen centraal, niet de plaats van verblijf. Dit amendement schrapt daarom de voorwaarde dat personen zich buiten het Koninkrijk moeten bevinden. Het is onwenselijk dat degenen die erin geslaagd zijn terug te keren in het Koninkrijk de voordelen van het Nederlandschap kunnen behouden. De indieners zijn overigens van mening dat ook in deze situaties tot ongewenstverklaring en, indien mogelijk, tot uitzetting moet worden overgegaan.

Verworpen. Voor: Van Houwers, Van Vliet, de VVD, de SGP, de Groep Bontes/Van Klaveren, de PVV en 50PLUS.

Artikel I, onderdeel B

11 (Van Toorenburg en Tellegen) dat regelt dat een enkele gedraging waaruit blijkt dat een persoon zich heeft aangesloten bij een bepaalde organisatie, grond kan zijn voor intrekking van het Nederlandschap

De regering heeft aangegeven dat voor het ontnemen van het Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid, meerdere gedragingen moeten hebben plaatsgevonden waaruit blijkt dat de betreffende persoon zich heeft aangesloten bij een organisatie die is geplaatst op een lijst van organisaties die deelnemen aan een nationaal of internationaal gewapend conflict en een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid. Zo is het ook voorgesteld in artikel 14, vierde lid, van de Rijkswet op het Nederlandschap. Indieners vinden dit een gemiste kans, omdat ook één gedraging dermate ernstig kan zijn dat intrekking van het Nederlandschap gerechtvaardigd kan zijn, bijvoorbeeld wanneer onomstotelijk vast staat dat iemand vertrokken is en zich in het strijdgebied bevindt. Te denken valt aan een online gepubliceerde boodschap of foto van een jihadstrijder, waarvan de diensten in Nederland weten dat deze persoon zich inderdaad niet meer in Nederland bevindt. Om die reden stellen indieners voor dat ook op grond van één enkele gedraging of uiting intrekking van het Nederlandschap om de nationale veiligheid te beschermen, gewenst kan zijn, zeker wanneer evident sprake is van uitreizende jihadstrijders. Daartoe wordt het voorgestelde artikel 14, vierde lid, zo aangepast dat de zinsnede «indien uit zijn gedragingen blijkt» komt te luiden «indien uit een of meer van zijn gedragingen blijkt».

Verworpen : Houwers, 50PLUS, Van Vliet, de VVD, de SGP, het CDA, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Artikel I, onderdeel D

10 (Van Toorenburg) dat regelt dat de Minister van Veiligheid en Justitie niet langer ambtshalve beroep instelt tegen een besluit tot intrekking van het Nederlandschap

Indiener heeft zich verbaasd over de constructie die de regering heeft bedacht om de Minister van Veiligheid en Justitie ambtshalve beroep in te laten stellen (tegen diens eigen beslissing om de Nederlandse nationaliteit in te trekken), indien de jihadstrijder of zijn

datum 24 mei 2016

blad 7

vertegenwoordiger/raadsman hiertoe niet is overgaan. Verbazend, omdat de betrokkene immers – bijvoorbeeld door uit te reizen naar jihadistisch strijdgebied – nadrukkelijk afstand heeft genomen van de uitgangspunten van de Nederlandse rechtsstaat en de rechten en verplichtingen die aan het Nederlanderschap zijn verbonden. De regering heeft aangegeven dat de wens van de betrokkene om zich weinig aan te trekken van de Nederlandse rechtsorde hierin echter niet doorslaggevend is. Indiener vindt dit een bijzondere gang van zaken. Bij het ambtshalve instellen van beroep is de wil van de betrokkene dientengevolge dus vermoedelijk onbekend. Het zou gelet op diens intenties die uit de uitreis naar jihadistisch gebied zijn op te maken, goed kunnen dat hij helemaal niet wenst dat beroep wordt ingesteld tegen de beslissing om de banden met Nederland te verbreken. Daarom stelt indiener voor de mogelijkheden tot beroep te beperken tot die situaties waarin de betrokkene zelf beroept instelt. Kan de belanghebbende zijn wil te dien aanzien niet doen blijken en heeft hij geen wettelijke vertegenwoordiger of bijzondere gemachtigde, dan is zijn echtgenoot of de meest gereede van zijn in het Koninkrijk verblijvende bloed- of aanverwanten, tot de vierde graad ingesloten, tot het instellen van beroep bevoegd.

Verworpen. Voor: 50PLUS, de SGP, het CDA, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Artikel I, onderdeel D

15 (Van Toorenburg en Tellegen) waarmee personen die zelf of krachtens een vertegenwoordiger beroep hebben ingesteld, de griffiekosten zelf voldoen

De regering heeft ervoor gekozen in onderhavig wetsvoorstel om de kosten te vergoeden van het beroep dat kan worden ingesteld tegen een besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie (hierna: de Minister) tot intrekking van het Nederlanderschap. Indieners vinden het een bijzonder te betwisten keuze om personen van wie de Minister oordeelt dat zij een gevaar voor de Staat vormen – bijvoorbeeld omdat zij zich hebben aangesloten bij IS – op kosten van diezelfde Staat te laten procederen tegen deze beslissing. Immers, deze personen hebben klaarblijkelijk – in tegenstelling tot de andere situaties waarbij beroep middels het bestuursrecht kan worden ingesteld – nadrukkelijk afstand genomen van de uitgangspunten van de Nederlandse rechtsstaat. Het procederen met belastinggeld is volgens indieners in die gevallen dan ook een totaal verkeerd signaal naar (potentiële) terroristen. Daarom kiezen indieners er in dit amendement voor om personen die zelf of krachtens een vertegenwoordiger beroep hebben ingesteld, de griffiekosten te laten voldoen. Indien de betrokkene in het gelijk wordt gesteld in beroep, kunnen de gemaakte kosten krachtens het geldende bestuursrecht worden teruggevorderd door betrokkene. Wanneer ambtshalve beroep wordt ingesteld, is er geen sprake van gemaakte griffiekosten. Wel lijkt het indiener denkbaar dat de Minister zelf op enigerlei wijze kosten (hetzij beperkt) heeft gemaakt om beroep in te stellen en voor te leggen aan de rechter. Daarom biedt dit amendement voorts een grond voor de Minister om indien in een later stadium, tijdens of na afloop van het beroep, de Minister ervan verzekerd is dat betrokkene kennis heeft genomen – al dan niet via zijn wettelijke vertegenwoordiger of echtgenoot of de meest gereede van zijn in het Koninkrijk verblijvende bloed- of aanverwanten, tot de vierde graad ingesloten – van het ambtshalve ingestelde beroep tegen een beslissing om

datum 24 mei 2016

blad 8

zijn Nederlanderschap te ontnemen, een bedrag terug te vorderen van de betrokkene. Dit bedrag is gelijk aan het griffierecht dat verschuldigd zou zijn geweest als betrokkene zelf beroep zou hebben ingesteld. Op dien wijze neemt de betrokkene financieel toch de verantwoordelijkheid voor het beroep dat reeds is ingesteld voor hem door de Minister en hoeft de belastingbetaler hier niet voor op te draaien. Tot slot: de ambtshalve toevoeging eindigt indien van laatstgenoemde situatie sprake is en de betrokkene – al dan niet via diens wettelijke vertegenwoordiger of de genoemde familieleden – zijn wil omtrent een raadsman doet blijken. Dit schort echter de lopende beroepsprocedure niet op noch beëindigt het deze. Het beroep wordt in dat geval overgenomen en naar eigen inzicht ingevuld door de betrokkene zelf of diens wettelijke vertegenwoordiger / de genoemde familieleden.

Verworpen. Voor: Houwers, 50PLUS, Van Vliet, de VVD, de SGP, het CDA, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Invoeging Artikel IA

27 (Van Toorenburg c.s.) dat regelt dat een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven ingeval van een verdenking van een vreemdeling die in Nederland verblijft van het feit dat hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat hij tot ongewenste vreemdeling is verklaard

Dit amendement regelt dat een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven ingeval van een verdenking van een vreemdeling die in Nederland verblijft van het feit dat hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat hij tot ongewenste vreemdeling is verklaard op grond van artikel 67, eerste lid, onderdeel c, van de Vreemdelingenwet 2000.

Ter nadere toelichting moge het volgende dienen:

Met onderhavig wetsvoorstel kan de minister van Veiligheid en Justitie (hierna: de minister), indien hij besluit tot intrekking van het Nederlanderschap van een persoon die zich heeft aangesloten bij een terroristische organisatie, betrokkene ook tot ongewenst vreemdeling verklaren. Het wetsvoorstel bevat derhalve een preventieve maatregel, gericht op het voorkomen van terugkeer van uitgereisde jihadstrijders. Het valt echter niet uit te sluiten dat betrokkene toch in staat is terug te keren naar Nederland. In dat geval is hij vanwege de ongewenstverklaring strafbaar op grond van artikel 197 van het Wetboek van Strafrecht. Gelet op het onrechtmatig verblijf en het belang van de nationale veiligheid ligt vreemdelingenbewaring conform artikel 59 van de Vreemdelingenwet 2000 voor de hand; hierbij geldt echter wel de eis dat zicht is op uitzetting. Het is evenwel niet ondenkbaar dat uitzetting naar het land van de (overgebleven) nationaliteit in de praktijk voor problemen zal zorgen. Gelet op de strenge toets die ook de bestuursrechter hanteert bij toepassing van vreemdelingenbewaring loopt de samenleving aldus het risico dat deze vreemdelingenbewaring moet worden opgeheven.

Indieners willen vermijden dat teruggekeerde jihadstrijders, zonder de Nederlandse nationaliteit en ongewenst verklaard, zich vrijelijk in Nederland kunnen bewegen, gelet op de gepleegde handelingen op basis waarvan de betrokkenen hun Nederlandse nationaliteit

datum 24 mei 2016

blad 9

is afgenomen en de dreiging die van hen uitgaat voor de nationale veiligheid. Daarom regelen indieners in dit amendement dat voorlopige hechtenis mogelijk wordt gemaakt bij verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 197 van het Wetboek van Strafrecht. Zodoende ontstaat bij teruggekeerde jihadstrijders wier nationaliteit is ontnomen een grond om hen in voorlopige hechtenis te nemen en de samenleving op dien wijze te beschermen.

De minister heeft tijdens de plenaire behandeling onomwonden gesteld dat bij een eventuele terugkomst van een jihadstrijder (zonder Nederlandse nationaliteit) is voldaan aan de delictsomschrijving van het lidmaatschap van een terroristische organisatie en zodoende hechtenis zou kunnen worden toegepast bij vervolging voor dit delict (artikel 140a van het Wetboek van Strafrecht). Dit omdat intrekking van de nationaliteit alleen maar kan plaatsvinden als iemand zich heeft aangesloten bij een terroristische organisatie en dit reeds door de rechter is vastgesteld. Indieners zijn hier niet zonder meer van overtuigd. Het zal in de praktijk immers nog moeten blijken of een dergelijke bewijsconstructie, gestoeld op de beoordeling van de bestuursrechter (van maanden of wellicht jaren terug), door de strafrechter zal worden aanvaard bij het vorderen van voorlopige hechtenis.

Bovendien vergt deze route, gelet op de complexiteit van het ten laste gelegde strafbare feit, veel tijd en inspanning van het OM, zeker in vergelijking met het vorderen van voorlopige hechtenis op grond van (het eenvoudiger te bewijzen) artikel 197 van het Wetboek van Strafrecht. Indieners zijn van oordeel dat tegen een jihadstrijder die onverwacht is teruggekeerd, onverwijld moet worden opgetreden. Dan kan de route van voorlopige hechtenis op grond van artikel 197 van het Wetboek van Strafrecht uitkomst bieden. Evident is immers dat betrokkene op grond van de ongewenstverklaring dan onrechtmatig het grondgebied van Nederland heeft betreden.

Verworpen. Voor: 50PLUS, Van Vliet, de VVD, de SGP, het CDA, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

Invoeging Artikel IA

17 → 25 (Recourt) dat regelt dat de commissie betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten toezicht houdt op de toepassing van de bevoegdheid van de minister van Veiligheid en Justitie

In dit amendement wordt voorzien in onafhankelijk toezicht op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De commissie hoeft geen bindend advies op individueel niveau te geven over de nieuwe bevoegdheid voor de Minister van Veiligheid en Justitie om het Nederlanderschap te ontnemen. Het toezicht op individuele toepassing is immers bij de bestuursrechter geborgd. De commissie zal wel in zijn algemeenheid rapporteren over de toepassing van deze bevoegdheid door de Minister van Veiligheid en Justitie. Daarbij wordt in het bijzonder aandacht geschonken aan de doelmatigheid en proportionaliteit van de genomen maatregelen tot ontneming van het Nederlanderschap. Op deze wijze kan de

datum 24 mei 2016

blad 10

Kamer zich een beeld vormen over de inzet van deze bevoegdheid. De commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten beschikt op grond van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 reeds over adequate bevoegdheden om dit toezicht te kunnen uitoefenen. Zo kan de commissie onder meer de beschikking krijgen over de stukken die door de Minister van Veiligheid en Justitie zijn betrokken bij zijn beslissing tot ontneming van het Nederlanderschap.

Vervallen.

Artikel I, onderdeel B

28 (Gesthuizen c.s.) dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op minderjarigen

Met de voorgestelde wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap in het verband met het intrekken van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid kan de nationaliteit van iedereen die zich vrijwillig in vreemde krijgsmacht begeeft van een staat die betrokken is bij gevechtshandelingen tegen het Koninkrijk of een bondgenootschap waar het Koninkrijk lid van is, of die zich buiten het Koninkrijk bevindt en zich heeft aangesloten bij een organisatie die is geplaatst op een lijst van organisaties die deelnemen aan een nationaal of internationaal gewapend conflict en een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid, door de Minister worden ingetrokken. Er wordt bij deze voorgestelde vergaande mogelijkheid geen onderscheid gemaakt naar meer- of minderjarigheid: de maatregel zal ook tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit van minderjarigen kunnen leiden. In de memorie van toelichting wordt op pagina 9 wel gesteld dat de leeftijd van een burger wiens nationaliteit op grond van bovenstaande kan worden ontnomen kan worden meegenomen in de belangenafweging door de minister van Veiligheid en Justitie. Dit strookt niet met het stelsel zoals we dat in onze rechtsstaat kennen ten aanzien van de bijzondere positie en bescherming van minderjarigen. In het strafrecht kunnen kinderen jonger dan 12 jaar überhaupt niet strafrechtelijk vervolgd worden: kinderen tussen de 12 en 18 jaar vallen onder het jeugdstrafrecht, waarbij voor kinderen tussen de 16 en 18 jaar na afweging door een rechter alsnog onder het volwassenenstrafrecht berecht kunnen worden. Dat betekent dat voordat de leeftijd van 12 jaar is bereikt kinderen niet vervolgd mogen worden, zelfs al hebben zij een ernstige misdaad begaan. Sinds 2014 geldt er zelfs een adolescentenstrafrecht waarbij ook in gevallen waarin de verdachten tussen de 18 en 23 jaar zijn, het jeugdstrafrecht kan worden toegepast. Pas nadat iemand de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt mag hij/zij stemmen, autorijden en alcohol drinken. Ook op tal van andere terreinen gelden andere regels voor minderjarigen dan voor volwassenen. Deze regels zijn anders, omdat kinderen tot 18 jaar de gevolgen van hun daden niet kunnen overzien en niet handelingsbekwaam worden geacht. Niet te begrijpen valt waarom dit principe in het geval van deze belangrijke wetswijziging met ingrijpende levenslange gevolgen losgelaten wordt. Daarom stellen indieners voor minderjarigen van deze wet uit te zonderen. Temeer omdat zij van mening zijn dat in ernstige gevallen andere wegen openstaan om te voorkomen dat deze minderjarigen een gevaar voor de Nederlandse samenleving kunnen vormen.

Vervallen.

datum 24 mei 2016

blad 11

Moties

20 (Segers en Recourt) over nieuwe vormen van toetsing in het bestuursrecht

Aangenomen. Voor: SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, Houwers, de Groep Kuzu/Öztürk, Klein, 50PLUS, de SGP en de ChristenUnie.

21 (Van Toorenburg en Segers) over het land van de tweede nationaliteit op de hoogte brengen van het intrekken van de Nederlandse nationaliteit

Aangenomen. Voor: de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, Houwers, Klein, 50PLUS, Van Vliet, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, het CDA en de Groep Bontes/Van Klaveren.

22 (Van Klaveren) over het ontnemen van het Nederlanderschap met staatloosheid tot gevolg

Verworpen. Voor: Van Vliet, de VVD, de SGP, de Groep Bontes/Van Klaveren en de PVV.

23 (Van Tongeren) over het jaarlijks informeren van de Kamer over gevallen waarin het Nederlanderschap is ingetrokken

Overgenomen.